

STABY

Selvevaluering 2021.

Fællessang 2021-2022

Fedt når alle bare tænker fuck it og lader sig rive med!

- Udtalt af elev i 9. klasse

Godt humør kommer NÅR vi synger!

- udtalt af elev i 10. klasse

Indhold

Hvad er fællessang?	3
Formål	3
Undersøgelsesmetode:	3
Fra skolens værdigrundlag:	3
Fra værdigrundlag til praksis	4
Undersøgelsens opbygning	4
Sammenhæng - Hvordan er det nu? Det vi oplever.	5
• Hvad er udgangspunktet? / Hvorfor skal der arbejdes med dette?.....	5
• Hvad er udfordringen?	5
• Hvad er udgangspunktet, rammerne og vilkårene?	5
Mål - Hvad vil vi gerne?	5
• Hvad er det, der ønskes opnået?.....	5
• Hvad skal eleven have ud af det?	5
Tegn - Hvordan finder vi ud af, hvad der skal forandres?	5
Spørgeskemaundersøgelse - del 1. Kan eleverne lide det, vi har	6
Hvad kan de lide - del 2	9
Tiltag - Hvad kan vi gøre for at skubbe den rigtige vej?	10
Det kan implementeres.....	11
Elevernes top 25 sange.....	12
Evaluerings.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Konklusion:	13

Hvad er fællessang?

Udvalget ønsker at evaluere og undersøge fællessang på Staby efterskole anno 2021.

Fællessangen på Staby omfatter daglig morgensang ved samlinger, en ugentlig sangblok á 30 min., ugentlig sangblok i forbindelse med kontaktmøder og fællessang ved aftensamlinger.

Ydermere er der sang ved arrangementer.

Formål

Sangen er stadig et punkt, vi ønsker at lykkes mere med. De intentioner, vi har, er svære at udmønte i praksis.

Det opleves på Staby, at sangen er udfordrende for eleverne.

Det er svært at byde ind i fællessangen, samt være ligeglad med de omkringsiddende kammeraters mening herom.

Hvordan kan vi gøre op med nulfejlskultur - og give eleverne netop de gode oplevelser i sangene.

Hvordan dyrker vi den store oplevelse, det kan blive at synge sammen, hvordan skaber vi den fornemmelse at være fælles om sangen? Og hvordan påvirker vi den enkelte til at synge med?

Disse arbejdsspørgsmål peger alle hen mod en egentlig ide om et ønske af mere liv i sangen, så herved spørges der:

Hvordan får vi mere liv i fællessangen på STABY?

Undersøgelsesmetode:

Selvevalueringen er udført som rundspørge ved eleverne, som behandles herunder. Udført ved hjælp af et spørgeskema, eleverne har udfyldt på skolen.

Ydermere har nogle lærere haft samtaler med kontaktgrupperne, hvor de uddyber svar og kommer med ideer til tiltag, der kan bruges på skolen.

Til slut konkluderes på årets selvevaluering, muligheder og ideer med skolens elevråd, personale og medlemmer fra bestyrelsen.

Fra skolens værdigrundlag:

Selvevalueringen tager udgangspunkt i skolens værdigrundlag. Vedrørende sang og musik, står der heri:

"at erfare danske kulturverdier med gymnastik, sang, fortælling og musik som noget centralt" (s.1, Staby Efterskoles værdigrundlag)

"Det levende og det talte ord er fundamentalt på vores skole. Herigennem kan den enkelte give sine meninger form og argument, herigennem kan vi forstå andres synspunkter. Vi vil i danskundervisningen, i sprogundervisningen, i sangen, i fortællingen osv.. udvikle elevernes færdigheder i at ytre sig i debatten og i at stå frem og argumentere for sine synspunkter." (s.4, Staby Efterskoles værdigrundlag)

Hvordan udvikler vi sangen og fortællingens vilkår på STABY fremadrettet?

Fra værdigrundlag til praksis

På skolen kommer skolens værdier ud gennem mange forskellige kanaler, til hverdag.

Morgensamling er ved forstander Anders Boll Mikkelsen, som her bruger fortællingen, det levende ord og at mødes om den gode fortælling og sang. Tilmed skal eleverne til tider opdateres på verden udenfor, så de ser indimellem nyheder.

Fortælletime er, som sangblok en gang i ugen, et rum, hvor den gode fortælling og det at dele livserfaring, samt gode historier. Her er det også Anders Boll Mikkelsen.

De to ugentlige sangblokke tager udgangspunkt i den danske sangskat, herunder Højskolesangbogen, Efterskolesangbogen og et udvalg af forskellige sange fra musiklærerens arkiv.

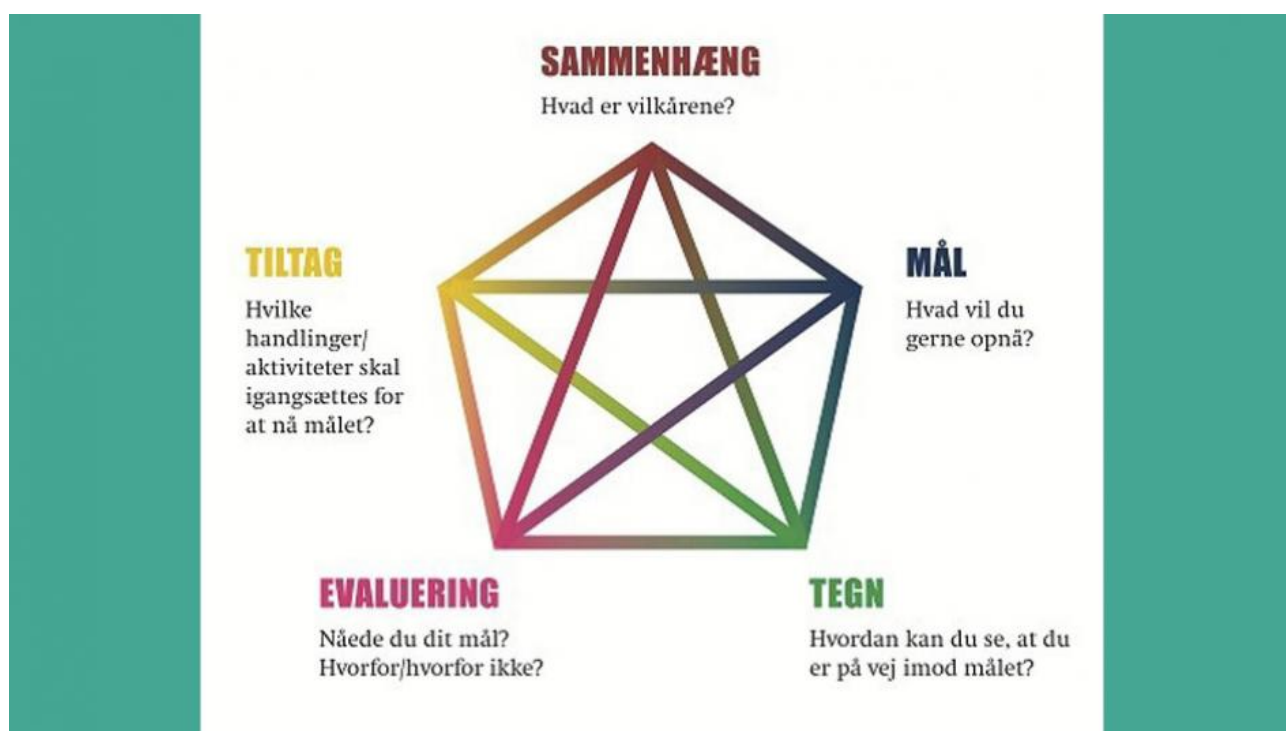
Sangblokkene arrangeres af Holger Thomasbjerg, Samal Lamhauge og Niels Ringsted.

Aftensamlinger på skolen har også det levende ord, den gode historie og ideen om at påvirke eleverne til at se verden med nye øjne, som mål. Til aftensamlinger synges som regel en enkelt sang, hvor forskellige lærere står for at finde en sang.

Undersøgelsens opbygning

Undersøgelsen er bygget op omkring SMTTE modellen, med øje for hvordan vi kan se hvad vi ved og gør nu. Derefter hvordan vi kan udvikle.

SMTTE-modellen er sammensat af 5 faser, Sammenhæng, Mål, Tegn, Evaluering og Tiltag. Hver fase vil uddybes under følgende afsnit.

Sammenhæng - Hvordan er det nu? Det vi oplever.

Første fase er en måde at forstå nuværende sammenhæng.

- Hvad er udgangspunktet? / Hvorfor skal der arbejdes med dette?
Sangen er stadig et punkt, vi ønsker at lykkedes mere med.
jf. afsnittet med Formål, om intention og praksis stemmer ikke overens.
- Hvad er udfordringen?
Når eleverne er samlet, er det svært for dem at give sig hen i sangen og 100% ind i oplevelsen at synge sammen? Er der andre udfordringer, som udvalget ikke har set?
- Hvad er udgangspunktet, rammerne og vilkårene?
Nuværende elevhold starter helt kanon med at synge igennem, men det opleves at eleverne lige så stille synger med mindre og mindre power og energi.
Udvalget har en ide om at fællessang holdes på startniveau eller udvikler sig i takt med de kommer til at kende flere sange. Nogle sange er selvfølgelig mere vedkommende end andre.
Hvordan sørger vi for den gnist fortsat bliver tændt?
Hvordan udvikler vi deres lyst til sang?
Hvordan danner vi dem til sang?
Udvalget mener at fællessang, der lykkes, skaber et stærkere fællesskab.

Mål - Hvad vil vi gerne?

- Hvad er det, der ønskes opnået?
Skolen ønsker at skabe et rum, hvor alle kan synge med, og alle bliver inviteret ind til at synge med uanset sangevner, erfaring, kendskab til sange og generel musikalitet.
- Hvad skal eleven have ud af det?
Eleven skal forstå glæden ved at synge sammen og opleve på egen krop, hvilken værdi fællessang har. Sangen skal skabe et rart rum at være i.
Sekundært udbytte at eleverne skal være kulturbærere af Stabys sangskat.
- Tidsrammen: Er generelt et efterskoleår, men starter ved nuværende elevhold.

Tegn - Hvordan finder vi ud af, hvad der skal forandres?

Tegn er en beskrivelse og dermed en dokumentation af de synlige forandringer, som vi ønsker at se. Tegnene kan både være kvantitative og kvalitative.

Vi undersøger blandt eleverne, om der skal forandres noget. Hvad syntes de om fællessangen på Staby. Dette undersøges ved spørgeskemaundersøgelse.

Spørgeskemaundersøgelse - del 1. Kan eleverne lide det, vi har.

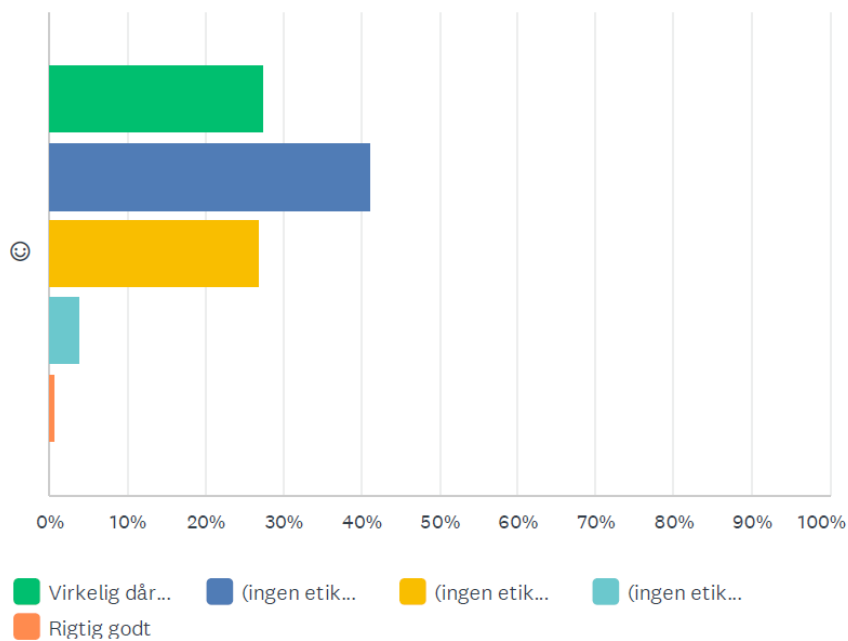
153 af årets elever har svaret på undersøgelsen, hvoraf ca. 10% er anden årselever. Her er fordelingen 2 x 9. klasser og 6 x 10.klasser.

Den første del af undersøgelsen omhandler, hvornår eleverne kan lide at synge.

Vi ønsker at finde frem til, om der er forskel på, hvornår eleverne kan lide at synge. Er der forskel på morgensang, sangblok og kontaktlærersangblok.

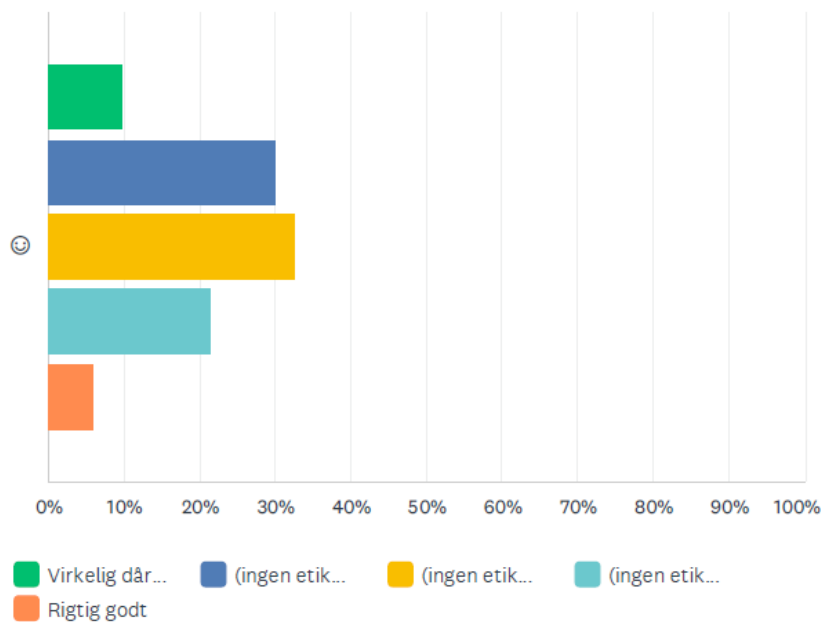
Sp. 1 Hvad synes du om morgensang?

Besvaret: 153 Sprunget over: 0

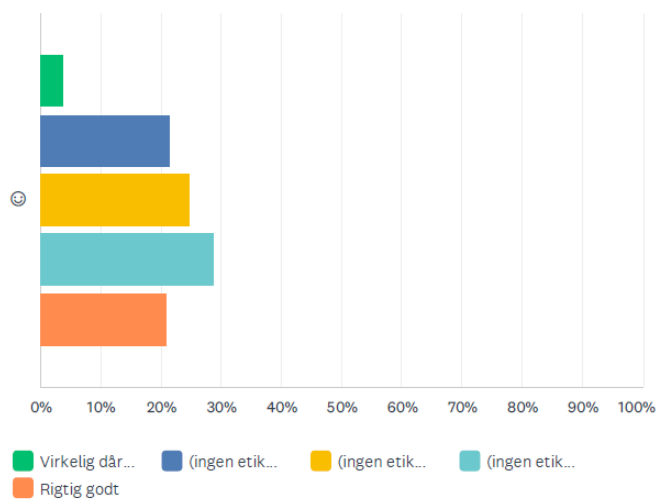
Sp. 2 Hvad synes du om sangblok om mandagen?

Besvaret: 153 Sprunget over: 0

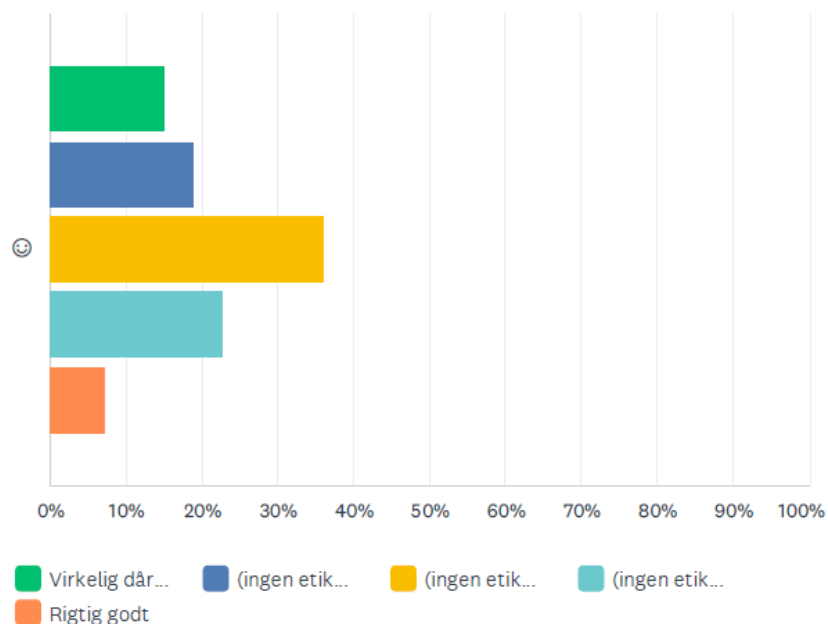
Sp. 3 Hvad synes du om sang efter kontaktmødet om torsdagen?

Besvaret: 153 Sprunget over: 0

Sp. 4 Hvad synes du om sang til aftensamling?

Besvaret: 153 Sprunget over: 0

Kun ca. 32 % af eleverne syntes, det er godt eller rigtig godt at synge til morgensang, hvorimod mellem ca. 60 % og 75 % af eleverne synes, det er fedt at synge til sangblokkene og aftensamling. Herover beskrevet som mandagsblok og efter kontaktmødet. Når en stor procentdel af eleverne nyder at synge, og generelt syntes om at være til sang, vil det være nærliggende at undersøge hvorfor power, energien og volumen ikke er derefter.

Skolen ville gerne have en indikation på om det betyder, noget for eleverne at der er fællessang, og om det gav en ekstra værdi for dem. Hertil svarede eleverne på en skala fra 1-5, hvorvidt sangen havde og har en, stor eller lille, betydning for dem og deres liv. Hertil svarer eleverne omkring 2, på denne skala.

Hertil kommenterer eleverne, betydningen for dem kommer via selvbestemmelse, og inddragelse skaber en merværdi.

Hvordan kan sang betyde mere for eleverne?

Hertil kommenterer de:

- Vi kan ønske til aftenvagterne
- Vi kan selv finde melodierne eller lærerne kan
- Klaver til er fedt.

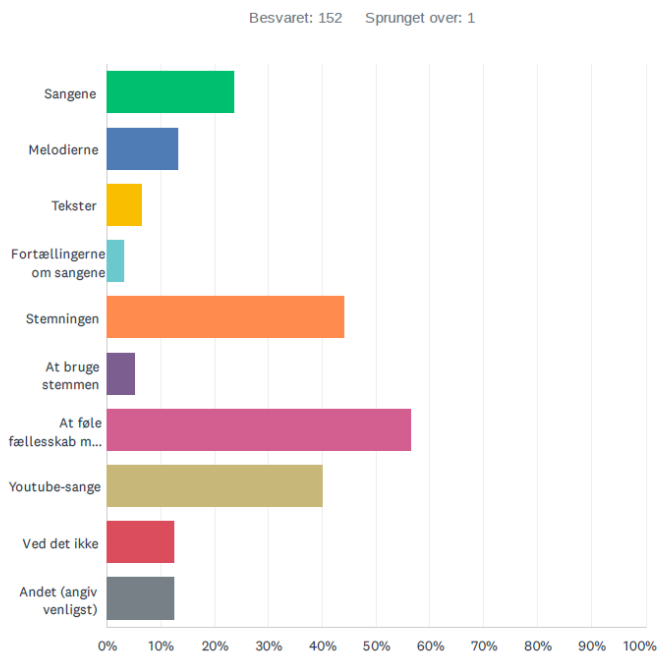
Opsummerende på del 1 kan eleverne grundlæggende godt lide det, vi gør, men hvor stor betydning det giver for deres liv, er mere uskarpt. Hertil vil medbestemmelsen være en god måde at skabe merværdi for eleverne. Det kunne være en måde hvorpå fællessangen, kan blive en lidt større hjørnesteen af det at være efterskoleelev anno 2022? Dette afrundes i det konkluderende afsnit.

Hvad kan de lide - del 2

Følgende afsnit omhandler hvad vi gør nu, eleverne syntes om og kan lide ved sangen. Se herunder.

Sp. 6 Hvad kan du lide ved sang på STABY? (sæt gerne flere krydser)

Det som skolen og udvalget ønsker og har kredset om er netop fællesskabet og stemningen, som ønskes helt i top. Det lykkedes også langt hen ad vejen, da det scorer også højt hos eleverne. Tilmed kan de lide, sangene generelt og youtube-sange. Omvendt har de ikke lyst til fortællinger om sangene, det de scorer det højest som noget de ikke kan lide. Ca. 60 % fortæller, at fortællingerne om til sangene ikke er nødvendige.

Eleverne fortæller, hvad der gør det fedt:

- sange som vi kender og kan lide
- når vi må sidde på selvvalgte pladser
- også når drenge tager et vers og når pigerne tager et vers, det hyggeligt for så synger folk mere med
- Jeg kan bedst lide sange med lidt gang i, ikke de rolige.
Elevudtalelser, rapporten s.11

Mange af eleverne peger på valgfrie pladser, som et redskab til en tryggere og friere atmosfære. Eleverne sidder normalt på faste pladser i foredragssalen.

Dertil kan man modsat også beskrive hvad der ikke fungerer ved fællessang, her uddybet med elevudsagn.

- hvis folk ikke synger med
- hvis folk snakker og lærerne skal være sure på dem, så er det ikke sjovt
- tidspunkterne det ligger (med undtagelse af sangblok torsdag)
- Når der ikke er melodi på
Elevudtalelser, rapporten s.13

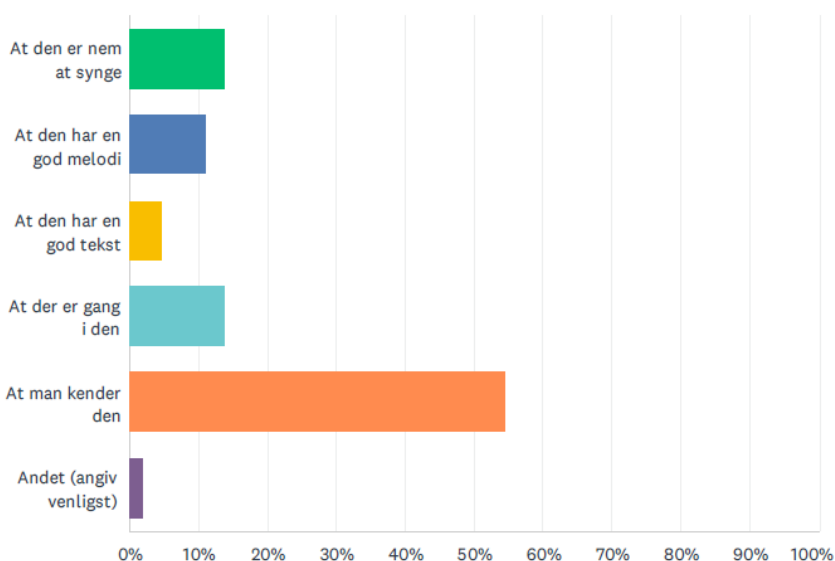
Mange faktorer gør altså om der synges med eller ej, og hvor rungende højt det er. Derved er det også relevant at kigge på, hvor mange der så ud fra disse faktorer, ikke synger med. Og ca. 50 % ud af de 75% der kunne lide at være til sangblokken (jf. del 1), synger ikke med på hver sang. Det gør kun ca. 30 % af eleverne.

Der kan være mange grunde hertil, men eleverne udtaler selv, at det betyder noget om, klaveret spiller til, om der er melodi på anden måde, om lærerne synger højt, og om man kender sangen.

Dette understreges også tydeligt at næste spørgsmål, som ses herunder.

Sp. 10 Hvad er det vigtigste ved en god fællessang?

Besvaret: 152 Sprunget over: 1

Ca. 55 % af eleverne beskriver, hvad der er vigtigst for om de synger højt og har en god oplevelse, AT MAN KENDER SANGEN.

Dertil kommer selvfølgelig det pædagogiske redskab, hvordan kan vi så præsentere nye sange, men det må ligge i en løsningsorienteret del.

Opsamlingen på del 2, er at stemningen og fællesskabet betyder meget for eleverne og de kan lide det og modsat skal den lange fortælling om sangene skrues ned til et minimum. og en god fællessang skal man kende, for at skrue op for volumen og energien i sangen.

Opsummerende for hele afsnittet kaldet Tegn, betyder **stemningen** og **fællesskabet** meget for eleverne i den hjørneste kaldet fællessang. Hvordan der kan komme mere energi og volumen på, peger i retningen af sange man kender, og elevudtalelser, fra forrige side. Der er 4 konkrete forslag, der kan implementeres med det samme i skolens praksis.

Tiltag - Hvad kan vi gøre for at skubbe den rigtige vej?

Denne del omhandler både de opssummerede tiltag, vi kan gøre for, at der kommer mere power i fællessangen, og derved hvad der allerede fra i dag kan implementeres i fællessangpraksis på skolen.

Det kan implementeres

Hvad kan vi sætte i gang? Spørgsmålet har vi spurgt eleverne til, og hver elev havde tre forslag til hvordan man kan styrke fællessangen på Staby Efterskole.

Forslag / ideer.	Antal elever med denne ide.
Kun sange jeg kender	56
Fast struktur: En kendt, en Gammel, En ny og En kendt	3
Altid sidde frie pladser	54
Inddrage flere elever til performance og sangvalg.	6
Synge sange af forskellige genre.	2
Droppe sang om morgnen	4
Synge nogle af dem vi hører nu. (moderne)	11
Melodi eller klaver på	13
At vi altid står op og synger	1
At have musik/band på	3

Herover ses 10 af de forslag som eleverne har skrevet der ville gøre de havde mere lyst til at synge og at der ville blive mere gang i dem personligt. Dette er selvfølgelig subjektive ideer, og antagelser, som kommer an på hver elevs egen indstilling og holdning til sang. Det er dog altid givtigt at vide hvad der fylder for eleverne, hvor her ses hvem de sidder med, har en stor betydning.

Ligeledes om de kender sangen, for dette betyder jo at den er nemmere at synge med på, men at udvide elevernes sanghorisont kan derved blive svært.

En elev kom med forslaget om en faststruktur, med en kendt, en gammel, en ny og en kendt, hvilket kan være et koncept der skal prøves af. Super med indspark.

Herunder ses enkelte ideer som er medtaget, da det også kan give ny inspiration.

Nyere sange
Tempo og ikke så meget snak mellem sangene
Kun klassikere, som Kim Larsen
Alle bare tænker fuck it og lader sig rive med
Nogle snakker for meget og synger for lidt
Det er fedt når drengene synger en del og pigerne en anden del, og en fælles del.

Som beskrevet først i dette afsnit, kan ovenstående ideer implementeres direkte, fra uge til uge. Udvalget informerer personale på skolen om undersøgelsen, og derved kan dette tages til efterretning fra dags dato.

Undersøgelsen kan derved danne grundlag for udarbejdelsen af en liste med tiltag som tjener at gøre sangen mere levende på Staby.

En stor del af eleverne ca. 1/3 har bekendt, at de kan bedst lide at synge med på sange de kender. Derfor vil næste afsnit være bygget op omkring hvilke 25 sange eleverne selv har valgt som deres favoritter.

Elevernes top 25 sange.

Sang	1	Antal stemmer
Øde Ø	2	17/14
Half a man	3	9/6
Giv os lyset tilbage	4	7/8
Lyse Nætter	5	7/9
Kære Linedanser	6	6/7
Hvor skal vi sove i nat?	7	6/5
Emil	8	5/4
Midt om Natten	9	4/3
Danse i Måneskin	10	3/2
Hvor du sætter din fod	11	2/2
Frit Land	12	2/2
I nat er vi ladet	13	2/2
Papirsklip	14	
Livstræet	15	
Solkongen - Minds	16	
Puff	17	
Altid frejdig når du går	18	
Jutlandia	19	
Du kom med alt hvad der var dig	20	
Jorden er flad	21	
De første kærester - TV2	22	
Skipper Clements morgensang	23	
Love goes on forever	24	
Den bedste tid	25	
Altid frejdig når du går		
Frit land		
Du kom med alt hvad der var dig		
Vi maler byen rød		

For at løfte stemning, volumen og energi i sangene kan der udplukkes fra denne top liste fra eleverne. Langt hen ad vejen vil eleverne gerne synge, men måske er det for dem svært til tider. Her er det vigtigt at bevare den gode stemning og hjælpe dem, frem for at tænke de ikke gider.

Konklusion

Undersøgelsen kan ikke stå alene, og derfor er det ønskværdigt, at sidste del af årets selvevaluering er et møde mellem udvalget, eleverne og skolens bestyrelse.

Vi er kommet tættere på at finde faktorer der udgør den gode fællessang, for dette elevhold. Faktorerne varierer fra år til år, og derved vil resultatet være enkeltstående for dette elevhold, men der kan selvfølgelig trækkes paralleller til kommende elevhold.

Undersøgelsen startede med en nysgerrighed omkring hvorledes skolens intention og hvordan sang fungerer i praksis, hang sammen og selvfølgelig, **Hvordan får vi mere liv i fællessangen på STABY?**

Undersøgelsen peger klart på, at fællessang er en vigtig del af efterskolelivet på Staby, og hertil kan eleverne generelt godt lide sang. Der er selvfølgelig forskel elevernes erfaring med fællessang og på hvor meget man kan lide sang og hvor meget energi man putter i projektet, at lære at synge.

Eleverne peger på, hvad der betyder noget for, at de kommer til at nyde sangen mere, og hvordan det kan forbedres.

Eleverne på skolen kommer fra forskellige steder i landet, og nogle har sunget meget før, andre lidt, hvilket også gør at vi har forskellige forudsætninger for at indgå i fællessang.

Alt dette taget i betragtning, ved vi nu, at det betyder meget for eleverne, hvor de sidder og hvem de sidder med. Et trygt rum til sangen er utroligt vigtigt, og at sidde med en man føler det er okay at synge med kan gøre forskellen.

Tilmed betyder det meget om eleverne kender sangen i forvejen, og selvfølgelig kan vi alle have forskellige forudsætninger, som nævnt herover. Der vil dog fortsat optræde ukendte sange i repertoire, ellers vil de jo ikke lære nye sange, og det er en vigtig del af vores værdigrundlag.

Eleverne har foreslået en fast struktur, En kendt, en gammel, en ny og en kendt, hvilket er en meget god og brugbar ide.

En anden tilgang der betyder noget for eleverne, ifølge undersøgelsen, er at der skal være mindre snak, blandt eleverne og bare videre med den næste sang. Kontinuerligt skal sangene hurtigere i gang og derved skabe mere flow, så der ikke er tid til snak.

Hertil beskriver eleverne, hvis der er snak, skal lærerne have positivt mindset og derved lade sangen fylde mere. Bruge tid på den gode sang, i stedet for at få ro i salen, så bliver stemningen federe.

Sidste element i denne konklusion er større ansvarlighed og delagtighed i sangvalg og præsentation, fra elevernes side. Eleverne er ofte indblandet i sangblokkene, men dette kan være endnu mere. Dette bør bestemt styrkes i årene frem.

Overordnet, hvordan skaber vi en solid hjørneste, som beskrevet i del 1, hvorpå eleverne og skolen oplever samme energi og lyst i projektet. Hertil konkluderes det at ovenstående tre afsnit, kommer med tre målbare bud på hvad der betyder noget for eleverne. Tilmed en top 25 over sange, som allerede tænkes ind, meget før på skoleåret 2022-2023.

Konklusion:

Kilder:

SMTTE modellen.

<https://vpt.dk/handikapomradet/smtte-modellens-fem-elementer>

Værdigrundlag.

<https://www.stabyefterskole.dk/media/1582/vaerdigrundlag-for-staby-efterskole-ny.pdf>